

Aluevaltuutettu Pekka Taipaleen oikaisuvaatimus ja päätöksen kumoamisesitys koskien yleisten palveluiden lautakunnan päätöstä 06.04.2023 § 38

Yleisltk 25.05.2023 § 61
2110/00.01.02.00/2023

Valmistelija: yleisten palveluiden toimialajohtaja ,Jari Saarinen
puh. 044 718 6301, jari.saarinen(at)pshyvinvointialue.fi

Aluevaltuutettu Pekka Taipale on esittänyt 18.4.2023 oikaisuvaatimuksen yleisten palveluiden lautakunnan tekemän päätöksen 06.04.2023 § 38, 2110/00.02.00/2023 Palvelusetelin käyttöönotto tekonivelkirurgian jononpuruun kumoamiseksi perusteluina: ”Tehty päätös on tuottavuusohjelman ja strategian vastainen, varsinkin kun oman toiminnan mahdollisuutta lisälmen ja Varkauden sairaaloissa ei ole selvitetty, kuten valtuustoaloitteessani (27.3.2023), mitä 26 valtuutettua myös kannattanut, on pyydetty. Suunniteltu ostopalvelu on omaan toimintaan nähden vähintään 3 kertainen eikä ostopalvelupäätöksiä tule tehdä ennen oman toiminnan laajentamisen ja kustannusten selvittämistä valtuutetuille kustannussyistä. Tälläkin hetkellä lisälmen sairaalan leikkausyksikkö toimii vajaakäytöllä, minne toiminnan laajentaminen olisi mahdollista”.

Vastaus oikaisuvaatimukseen:

Pohjois-Savon hyvinvointialueen strategiassa keskitetyt erityistason palvelupisteet sijaitsevat lisälmessä, Varkaudessa ja Kuopiossa. Seudullisia erityistason palveluita tuotetaan myös osassa sote-keskuksia. Erityisen vaativat sairaanhoidon palvelut toteutetaan Kuopion yliopistollisessa sairaalassa. Erityispalveluiden toimintaa ja sen sijoittumista ohjaa ja määrittää Terveystieteiden tutkimuskeskus (30.12.2010/1326) ja Valtioneuvoston asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä (24.8.2017/582). Strategiassa vaikuttavuus ja vastuuntunto ohjaavat taloudellista päätöksentekoa.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma liittyy valtiovarainministeriön hyväksymän hyvinvointialueen lainanottovaltuuden muuttamiseen. Ministeriön 10.11.2022 tekemän päätöksen mukaan tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma oli laadittava 23.11.2022 mennessä Pohjois-Savon hyvinvointialueelle. Aluehallitus on 22.11.2022 kokouksessaan hyväksynyt tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma on kiinteä osa valtiovarainministeriön hyväksymää lisälainanottovaltuutta sekä talous- ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2023–2025. Ohjelma tukee hyvinvointialueen strategiaa ja kestävää tasapainoista taloutta. Ohjelman tavoitteena on turvata mm. palvelukyky, kehittymiskyky sekä investointi- ja lainanhoitokyky. Palvelurakenteen keventäminen sekä painopisteen muuttaminen

ennaltaehkäiseviin, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin palveluihin ja toimintamalleihin on edellytys hallita kustannusrakennetta ja talouden tasapainoa. Palveluverkon tarkastelu tehdään ottaen huomioon palvelujen saatavuus, saavutettavuus ja palvelutarpeet. Kustannustehokkuutta haetaan myös hyödyntämällä hyvinvointialueen omaa osaamista ja fasiliteetteja ostopalvelujen sijaan. Tuottavuuden kasvua haetaan mm. resurssien oikealla kohdentamisella, henkilöstön optimaalisella sijoittumisella ja työnjaon optimoinnilla sekä prosessien kokonaistarkastelulla ja yhtenäistämällä (integraatio).

Terveydenhuoltolain 52 §:ssä määritellään erikoissairaanhoidon hoitotakuulainsäädännöstä. Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella lääketieteellisesti, hammaslääketieteellisesti tai terveystieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa, kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu. Palveluita järjestävän on otettava kaikki mahdolliset keinot käyttöön saavuttaakseen hoitotakuun asettamat vaatimukset varsinkin, jos hoitotakuu on vaarantunut. On myös huomioitava terveydenhuoltolain 47 §:n mukainen erikoissairaanhoidon valinnanvapaus, jolta osin lähettävän lääkärin kanssa yhteisymmärryksessä voidaan jo nyt ohjata potilaat muiden hyvinvointialueiden hoitoon.

Aluevaltuutettu Pekka Taipaleen valtuustoaloite (27.3.2023) Anestesiassa tehtävien toimenpiteiden henkilöstökulujen selvittäminen Iisalmen ja Varkauden sairaalassa, mitä 26 valtuutettua on myös kannattanut, on kirjattu saapuneeksi kirjaamoon 30.3.2023, josta allekirjoittaneelle ja toimilinjajohtajalle valmisteltavaksi D10 asianhallintajärjestelmän kautta 16.4.2023. Yleisten palveluiden lautakunnan esityslista 6.4.2023 kokoukseen on julkaistu 31.3.2023. Valmistelijoiden on pitänyt toimittaa pitkäaikaisen ja huolellisen valmistelun jälkeen valmiit esityksensä listan kokoamista varten 27.3.2023 mennessä yleisten käytänteiden mukaisesti. Valtuustoaloitteeseen tullaan vastaamaan ajallaan.

Yleisten palveluiden lautakunta 06.04.2023 hyväksyi yksimielisesti § 38, 2110/00.02.00/2023 Palvelusetelin käyttöönotto tekonivelkirurgian jononpurkuun. Aluehallitus ei käyttänyt otto-oikeutta lautakunnan päätöksestä. Päätetty palveluseteli kustannukseltaan, kun huomioidaan palveluseteliin kuuluvat implanttikustannukset, ei ole kolminkertainen oman toiminnan kustannuksiin nähden. Lonkan primaarin tekonivelleikkauksen osalta hinta on 1.21 kertainen ja polven primääri tekonivelleikkaus 1.52 kertainen. Asia käy myös ilmi lautakunnan 6.4.2023 kokouksen julkisesta pöytäkirjasta päätöksen oheismateriaalista.

Erikoissairaanhoidossa vuonna 2020 alkanut koronapandemia aiheutti äkillisen resurssilisätarpeen koronapotilaiden tehohoidossa ja varautumistarpeen vuodeosastohoidossa, mikä hoidettiin

siirtämällä hoitajaresurssia etenkin kiireettömästä tekonivelkirurgiasta pandemian hoitoon. Jonoutumisen toisena syynä on kroonistunut hoitohenkilökuntapula, mikä on johtanut resurssipulaan erityisesti vuodeosastohoidossa, mutta myös leikkaustoiminnassa. Täydestä kapasiteetista on pystytty käyttämään 30% - 80%.

Tekonivelleikkausten odotusjonoissa hoitotakuun ylittäviä potilaita on yli 800. Hoitojonoja ei pysytä Pohjois-Savon hyvinvointialueen omalla leikkaus- ja jatkohoitotoiminnalla poistamaan, ja tämän vuoksi on näin hankalassa hoitotakuutilanteessa pakko ja lainmukainen velvollisuus käyttää kaikkia keinoja, mukaan lukien palveluseteliä, hoitotakuujonon lyhentämiseksi.

Palvelusetelituotanto on palvelujen järjestäjän näkökulmasta joustava ja kuitenkin palvelujen järjestäjän ohjattavissa oleva palvelutuotannon toteuttamismuoto. On syytä muistaa, että esim. valinnanvapauden kautta tapahtuvaan hoitopaikan valintaan hyvinvointialueella ei ole samalla tavalla mahdollisuutta vaikuttaa, jos väestöä sitä kautta lähtisi palveluja laajasti hakemaan.

Tavoitteenamme on se, että tekonivelkirurgia pystytään hoitamaan omana toimintana pitkällä aikavälillä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää HVA tasoista ja palvelustrategian mukaista palveluverkon ja toiminnan uudistamista siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon keskeiset haasteet, mukaan lukien vuodeosastojen ruuhkautuminen ja henkilöstön saatavuus, pystytään saamaan hallintaan. Tähän kokonaisuuteen liittyy kiinteästi se, että myös palveluverkkoa tulee tarkastella kokonaisuutena ja realistisesti. Näin ollen virkamiesvalmistelussa on leikkaustoiminnan osalta suunniteltu anestesiassa tapahtuvan leikkaustoiminnan keskittämistä KYS:aan, ja sellaisen leikkaustoiminnan, joka ei vaadi anestesiaa, keskittämistä koko maakunnan alueella lisälmen sekä Varkauden sairaaloihin, johon on strategian mukaisesti ryhdytty.

Esityslistan oheisaineistona:

- oikaisuvaatimus

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi

Taloudellisuus-, tuottavuus- ja integraatiovaikutusten arviointi tehty huomioituna lainsäädännölliset velvoitteet

Esittelijä yleisten palveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus Yleisten palveluiden lautakunta ei muuta 06.04.2023 § 38, 2110/00.02.00/2023 Palvelusetelin käyttöönotto tekonivelkirurgian jononpurkuun tekemäänsä päätöstään ja hylkää aluevaltuutettu Pekka Taipaleen oikaisuvaatimuksen ja päätöksen kumoamisesityksen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

